

ONAFHANKELIJK PAPENDRECHT

Persbericht

PFAS in het kraanwater van Papendrecht

Onderzoek naar 35 Per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS) in het kraanwater

“Per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS (Per- en polyfluoralkylstoffen)) zijn chemische stoffen die door de mens zijn gemaakt. Zij komen van nature niet in het milieu voor. Voorbeelden van PFAS zijn GenX, PFOA (perfluorooctaanzuur) en PFOS (perfluorooctaansulfonaten). PFAS kunnen een negatief effect hebben op milieu en gezondheid.”, aldus het RIVM¹.

Onafhankelijk Papendrecht heeft in augustus opdracht aan het laboratorium van de VU gegeven het Papendrechtse kraanwater op PFAS te analyseren, omdat we willen weten of en zo ja hoeveel PFAS er nog steeds in het Papendrechtse drinkwater aanwezig zijn. Op 12 februari 2020 vroeg de fractie per brief² om een onderzoek, maar noch het College van B&W noch de gemeenteraad was bereid de kosten daarvan op zich te nemen. Ook toen heeft de fractie dat zelf bekostigd. Daaruit kwam naar voren dat er PFAS in het Papendrechtse kraanwater aanwezig waren. Uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat er nog steeds PFAS in het Papendrechtse kraanwater zitten. Het analysecertificaat³ van het drinkwater is naar het College van B&W opgestuurd en er is om een oordeel⁴ gevraagd.

Onderzoekers waarschuwen opnieuw voor een ontluikende crisis van ‘ultrakorte’ PFAS. Die zijn mogelijk gevaarlijk. Ze zijn onderdeel van de ruim tienduizend leden tellende PFAS-familie die schadelijk is voor de gezondheid en het milieu. Ons drinkwater is al flink vervuild, blijkt uit onderzoek. Het RIVM waarschuwt al enige tijd dat Nederlanders te veel PFAS binnen krijgen. De korte PFAS-varianten veroorzaken ongeveer de helft van de totale blootstelling aan PFAS uit drinkwater uit de grond. Deze stoffen zijn dan ook opgenomen in het Europese voorstel voor een verbod op PFAS, maar het gaat nog jaren duren voor er een restrictie komt en de industrie verzet zich met hand en tand tegen strengere maatregelen. Volgens wetenschappers moet er echter snel actie ondernomen worden. PFAS vormen een van de belangrijkste milieucrisis in Nederland, Europa en wereldwijd. De Drechtsteden zijn een PFAS Hotspot door de aanwezigheid van de fabriek van DuPont / Chemours in Dordrecht.

PFAS in drinkwater

Het RIVM waarschuwde in 2021 dat Nederlanders teveel PFAS binnenkrijgen, mede door aanwezigheid in het drinkwater. Nederlanders krijgen teveel PFAS binnen via voedsel én drinkwater. Dat bleek destijds al uit tal van onderzoeken, uitgevoerd door het RIVM. Het instituut adviseerde de overheid destijds de blootstelling aan deze toxische stoffen zo snel mogelijk te beperken. Hieraan is vrijwel geen gevolg gegeven vanwege bestuurlijke inertie. Omwonenden van de Chemours-fabriek in Dordrecht zouden ook geen groenten en fruit meer uit eigen moestuin moeten eten. ‘Er kunnen nadelige effecten op de gezondheid ontstaan.’

¹ Website <https://www.rivm.nl/PFAS>

² Brief zie website <https://www.onafhankelijkpapendrecht.nl/2020/02/21/PFAS-laten-meten-in-het-kraanwater/>

³ Het Analysecertificaat is bijgevoegd in de bijlagen bij dit persbericht

⁴ In de bijlage onze brief aan het College van B&W.

De televisie-uitzendingen van Zembla toonden aan dat het waarschijnlijk gaat om een straal van 15 kilometer rondom de fabriek waarbinnen er sprake is van een veel te hoge vervuiling met PFAS. Het vervuilde gebied blijkt veel groter dan gedacht.

Trifluorazijnzuur

Twee jaar later kwam het RIVM, d.w.z. deze zomer, met een nieuw, strenger advies voor de veilige waarde⁵ van tfa⁶ in het drinkwater, honderdzig keer strenger dan het vorige. Omdat nog onbekend is wat de effecten op het immuunsysteem zijn, schat het instituut het gevaar hoger in dan andere Europese landen. Toch is tfa⁷ volgens het RIVM ongeveer vijfhonderd keer minder giftig dan pfoa, de bekende giftige en mogelijk kankerverwekkende soort PFAS die de Chemours-fabriek in Dordrecht decennialang in het milieu bracht. Omdat tfa honderden keren meer in water voorkomt dan pfoa, vormt het een aanzienlijk probleem. Het RIVM beoordeelt de giftigheid van de stof namelijk niet apart, maar binnen de cocktail van alle PFAS bij elkaar. Daarin vormt tfa ongeveer de helft van de blootstelling in drinkwater uit de grond.

“Zeven jaar geleden begon de fractie van Onafhankelijk Papendrecht met het vragen van aandacht voor dit gigantische milieuprobleem. Sindsdien is er veel onderzoek gedaan en vooral de televisie-uitzendingen van Zembla⁸ (BNNVARA) hebben de informatie over dit milieuprobleem voor iedereen zichtbaar gemaakt. Nog steeds reageert de plaatselijke, provinciale én landelijke overheid veel te traag op de nieuwe wetenschappelijke bewijslast, waardoor de reactie van de overheid permanent achterloopt op de doorgaande vervuiling. Het is duidelijk dat we de vervuiling van ons leefmilieu met PFAS per direct moeten stoppen en snel aan het proces van schoonmaken moeten gaan beginnen. Ook dient de chemische industrie rekenschap en verantwoording over het gevoerde beleid af te leggen”, aldus Ruud Lammers (fractievoorzitter van OP).

Einde persbericht.

Papendrecht, 12 september 2023

Inlichtingen bij Ruud Lammers, telefoon 06-10964340

→ Bijlage: ANALYSECERTIFICAAT PFAS 2023-64C FACULTY OF SCIENCE DEPARTMENT OF AMSTERDAM INSTITUTE FOR LIFE AND ENVIRONMENT, SECTION ENVIRONMENT AND HEALTH VU AMSTERDAM

“PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) is een familie van ruim 10.000 soorten chemische stoffen die bestaan uit variaties op fluor-koolstofverbindingen. De bekendste: pfos, pfoa en GenX. In geringe mate zitten die in een reeks aan alledaagse producten, van vuilafstotende of brandwerende tapijten tot make-up en zonnecrème, van regenjassen tot cupcakevormpjes en pizzadozen, van speelgoed tot glijmiddelen en fastfoodverpakkingen. Aan het begin van deze eeuw werd door wetenschappelijk onderzoek vastgesteld dat de stoffen persistent, bioaccumulatief en toxisch kunnen zijn: lastig af te breken, stapelen zich op in het lichaam en giftig. Ze kunnen ook hormoonversturend werken. Een studie gepubliceerd in het Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism toonde in 2018 aan dat ze bij mannen bijvoorbeeld kunnen leiden tot een kleinere penis en minder zaadproductie. Van enkele stoffen van deze familie, zoals pfoa, is met epidemiologisch onderzoek vastgesteld dat ze waarschijnlijk kankerverwekkend zijn.” Bron: Follow the Money.

⁵ Het RIVM stelde de gezondheidkundige advieswaarde op 2,2 microgram per liter als er alleen tfa in het water zit en geen enkele andere PFAS (bron: Follow the Money).

⁶ Tfa is de belangrijkste ‘ultrakorte PFAS’. De afgelopen jaren groeide het besef dat PFAS-vervuiling een van de grootste milieuproblemen is. Tot nu toe richtte de aandacht zich vooral op de ‘lange’ PFAS. De korte variant komt in beeld als extra complicatie nu er meer getest wordt, en het RIVM deze zomer met een veel strengere veiligheidsgrens kwam omdat het tfa beschouwt als ‘potentieel zeer zorgwekkende stof’. Bron: Follow the Money.

⁷ Het ‘kleine broertje’ in de pfas-familie verspreidt zich vlug, belandt vaak in water, stapelt zich op in planten en wordt nu overal gevonden. Bron: Follow the Money.

⁸ Zembla https://www.npostart.nl/zembla/15-06-2023/BV_101409300 en https://www.npostart.nl/zembla-extra/02-01-2025/BV_101410150